

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea “Alexandru Ioan Cuza” din Iași
1.2 Facultatea	Facultatea de Drept
1.3 Departamentul	Departamentul interdisciplinar Centrul de Studii Europene
1.4 Domeniul de studii	Drept
1.5 Ciclul de studii	Master, ciclul II de studii
1.6 Programul de studii / Calificarea	DREPT EUROPEAN, EXTENSIUNEA BĂLȚI

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Dreptul Uniunii Europene. Instituții, ordine juridică						
2.2 Titularul activităților de curs	Lect. dr. Emanoil Corneliu Mogîrzan						
2.3 Titularul activităților de seminar	Prof.dr. Alexandru Mariț						
2.4 An de studiu	I	2.5 Semestru	I	2.6 Tip de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	OB

* OB – Obligatoriu / OP – Opțional

3. Timpul total estimat (ore pe semestru și activități didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	4	din care: 3.2 curs	2	3.3. seminar/laborator	2
3.4 Total ore din planul de învățământ	56	din care: 3.5. curs	28	3.6. seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp					ore
Studiu după manual, suport de curs, bibliografie și altele					60
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					50
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					32
Tutoriat					0
Examinări					2
Alte activități.....					0
3.7 Total ore studiu individual					144
3.8 Total ore pe semestru					200
3.9 Număr de credite					8

4. Precondiții (dacă este cazul)

4.1 De curriculum	Nu este cazul
4.2 De competențe	Cunoașterea noțiunilor și a instituțiilor dreptului

5. Condiții (dacă este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	Nu este cazul
5.2 De desfășurare a seminarului/laboratorului	Nu este cazul

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	C.1. Cunoașterea aprofundată instituțiilor Uniunii Europene, a organizării și funcționării lor, precum și a relațiilor dintre acestea C.2. Cunoașterea modului în care statul român și reprezentanții cetățenilor români participă și contribuie la funcționarea instituțiilor Uniunii C.3. Cunoașterea categoriilor de izvoare ale Uniunii și a raporturilor dintre acestea C.4. Cunoașterea relațiilor dintre ordinea juridică a Uniunii Europene și ordinea juridică a statelor membre C.5. Cunoașterea mecanismelor de control jurisdicțional din dreptul Uniunii Europene C 6. Interpretarea și aplicarea normelor Uniunii Europene pentru soluționarea de spețe
Competențe transversale	CT.1. Identificarea și realizarea sarcinilor profesionale în mod eficient și responsabil, cu respectarea regulilor deontologice specifice CT.2. Aplicarea tehnicilor de muncă eficientă individuală, precum și în echipă CT.3. Utilizarea eficientă a resurselor de comunicare și a surselor de informare și de formare profesională asistată, atât în limba română, cât și într-o limbă străină de circulație internațională CT.4. Susținerea unor opinii juridice în vederea soluționării unor spețe de drept al Uniunii Europene, din perspectiva părților litigante și a judecătorului național

7. Obiectivele disciplinei (din grila competențelor specifice acumulate)

7.1. Obiectivul general	Pentru masteranzii care nu au studiat anterior dreptul european sau dreptul Uniunii Europene, disciplina asigură familiarizarea cu specificul dreptului Uniunii Europene. În același timp, cursul se adresează masteranzilor care au cunoștințe prelabile în domeniu, urmărind să le dezvolte și să le aprofundeze.
7.2. Obiectivele specifice	La finalizarea studiului acestei discipline, masteranzii vor fi capabili: <ul style="list-style-type: none"> ▪ să explice și să descrie organizarea și funcționarea instituțiilor politice ale Uniunii Europene, precum și relațiile dintre acestea ▪ să înțeleagă modul în care reprezentanții statului și ai cetățenilor români în instituțiile Uniunii pot contribui la funcționarea acestora, precum și la influențarea acestora în sensul intereselor societății românești și să formuleze soluții pentru îmbunătățirea acestor direcții de acțiune ▪ să analizeze izvoarele de drept ale Uniunii Europene, ierarhia acestora, relațiile cu dreptul național al statelor membre. ▪ să înțeleagă statutul de cetățean european ▪ să analizeze competențele Uniunii Europene ▪ să explice mecanismele de control jurisdicțional în dreptul Uniunii Europene ▪ să interpreteze și să aplice normele Uniunii Europene ▪ să susțină opinii juridice în soluționarea unor spețe de drept ale Uniunii Europene, din perspectiva părților litigante și a instanței naționale sau a Uniunii Europene ▪ să acționeze pentru a proteja în fața instanței drepturile subiective izvorâte din dreptul Uniunii

8. Conținut

8.1	Curs	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1	Probleme de integrare europeană. Extinderea Uniunii Europene. Ieșirea unor state din Uniunea Europeană	Expunerea însoțită de mijloace tehnice, prelegerea, explicația, problematizarea, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore (1,2 + note de curs)

2	Valorile Uniunii Europene. Sanționarea statelor membre care le încalcă potrivit art. 7 Tratatul UE	Expunerea însoțită de mijloace tehnice, prelegerea, explicația, problematizarea, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore (1,2 + note de curs)
3	Ordinea juridică a Uniunii Europene (I)	Expunerea însoțită de mijloace tehnice, prelegerea, explicația, problematizarea, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore (1,2, 3 + note de curs)
4	Ordinea juridică a Uniunii Europene (II)	Expunerea însoțită de mijloace tehnice, prelegerea, explicația, problematizarea, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore (1,2, 3 + note de curs)
5	Ordinea juridică a Uniunii Europene (III)	Expunerea însoțită de mijloace tehnice, prelegerea, explicația, problematizarea, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore (1,2, 3 + note de curs)
6	Relațiile dintre ordinea juridică a Uniunii Europene și ordinea juridică a statelor membre (I)	Expunerea însoțită de mijloace tehnice, prelegerea, explicația, problematizarea, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore (1,2, 3 + note de curs)
7	Relațiile dintre ordinea juridică a Uniunii Europene și ordinea juridică a statelor membre (II)	Expunerea însoțită de mijloace tehnice, prelegerea, explicația, problematizarea, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore (1,2, 3 + note de curs)
8	Reprezentarea pe plan instituțional a interesului general al Uniunii Europene	Expunerea însoțită de mijloace tehnice, prelegerea, explicația, problematizarea, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore (1,2, 3 + note de curs)
9	Reprezentarea pe plan instituțional a intereselor statelor membre	Expunerea însoțită de mijloace tehnice, prelegerea, explicația, problematizarea, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore (1,2, 3 + note de curs)
10	Reprezentarea pe plan instituțional a logicii democratice în Uniunea Europeană. Controlul asupra activității instituțiilor, organelor, oficiilor sau agențiilor Uniunii exercitat de Ombudsmanul European	Expunerea însoțită de mijloace tehnice, prelegerea, explicația, problematizarea, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore (1,2, 3 + note de curs)
11.	Curtea de Justiție a Uniunii Europene Constituire, organizare și funcționare. Competență	Expunerea însoțită de mijloace tehnice, prelegerea, explicația, problematizarea, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore (1,2, 3 + note de curs)
12.	Chestiunea prejudicială (trimiterea preliminară)	Expunerea însoțită de mijloace tehnice, prelegerea, explicația, problematizarea, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore (1,2, 3 + note de curs)
13.	Acțiunea în anulare în dreptul Uniunii Europene. Excepția de nelegalitate	Expunerea însoțită de mijloace tehnice, prelegerea, explicația, problematizarea, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore (1,2, 3 + note de curs)
14.	Răspunderea statelor membre pentru încălcarea dreptului Uniunii Europene	Expunerea însoțită de mijloace tehnice, prelegerea, explicația, problematizarea, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore (1,2, 3 + note de curs)

Bibliografie :**Referințe principale:**

1. P. Craig, G. De Burca, *Dreptul Uniunii Europene*, Ed. Hamangiu, 2017
2. G. L. Ispas, D. Panc, *Drept instituțional al Uniunii Europene*, ed. a 2-a, Ed. Hamangiu, 2021
3. F. Gyula, *Drept instituțional al Uniunii Europene*, ed. a 2-a, Ed. Hamangiu, 2018

Referințe suplimentare:

- R. Schütze, *Dreptul constituțional al Uniunii Europene*, Ed. Universitară, 2013
R. Schütze, *European Union Law*, Oxford University Press, 2021
Jean Paul Jacqué, *Droit institutionnel de l'Union européenne*, 9e édition, Dalloz, Paris, 2018
G. Isaac, M. Blanquet, *Droit général de l'Union européenne*, ed. Dalloz-Sirey, coll. Sirey-Université, 10e édition, 2018
Charles Boutayeb, *Droit institutionnel de l'Union européenne*, 5e édition, L.G.D.J., Paris, 2018
Alina Kaczorowska, *European Union Law*, Routledge, 2016
Marianne Dony, *Droit de l'Union européenne*, Editions de l'Université de Bruxelles, Bruxelles, 2018
Damian Chalmers ș.a., *European Union Law*, Cambridge Univ. Press, 2019

8.2	Seminar / Laborator	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1	Evoluția integrării europene (I)	Problematizarea, conversația euristică, observația dirijată, studiul de caz.	2 ore (1, 2, note de curs, documente juridice, texte normative)
2	Evoluția integrării europene (II)	Problematizarea, conversația euristică, observația dirijată, studiul de caz.	2 ore (1, 2, note de curs, documente juridice, texte normative)
3	Ordinea juridică a Uniunii Europene (I)	Problematizarea, conversația euristică, observația dirijată, studiul de caz.	2 ore (1, 2, 3, note de curs, documente juridice, texte normative)
4	Ordinea juridică a Uniunii Europene (II)	Problematizarea, conversația euristică, observația dirijată, studiul de caz.	2 ore (1, 2, 3, note de curs, documente juridice, texte normative)
5	Ordinea juridică a Uniunii Europene (III)	Problematizarea, conversația euristică, observația dirijată, studiul de caz.	2 ore (1, 2, 3, note de curs, documente juridice, texte normative)
6	Relațiile dintre ordinea juridică a Uniunii Europene și ordinea juridică a statelor membre (I)	Problematizarea, conversația euristică, observația dirijată, studiul de caz.	2 ore (1, 2, 3, note de curs, documente juridice, texte normative)
7	Relațiile dintre ordinea juridică a Uniunii Europene și ordinea juridică a statelor membre (II)	Problematizarea, conversația euristică, observația dirijată, studiul de caz.	2 ore (1, 2, 3, note de curs, documente juridice, texte normative)
8	Reprezentarea pe plan instituțional a interesului general al Uniunii Europene	Problematizarea, conversația euristică, observația dirijată, studiul de caz.	2 ore (1, 2, note de curs, documente juridice, texte normative)
9	Reprezentarea pe plan instituțional a intereselor statelor membre	Problematizarea, conversația euristică, observația dirijată, studiul de caz.	2 ore (1, 2, note de curs, documente juridice, texte normative)

10	Reprezentarea pe plan instituțional a logicii democratice în Uniunea Europeană. Controlul asupra activității instituțiilor, organelor, oficiilor sau agențiilor Uniunii exercitat de Ombudsmanul European	Problematizarea, conversația euristică, observația dirijată, studiul de caz.	2 ore (1, 2, 3, note de curs, documente juridice, texte normative)
11	Constituirea, organizarea și funcționarea Curții de Justiție a Uniunii Europene. Competența instanțelor Uniunii Europene	Problematizarea, expunerea însoțită de mijloace tehnice, conversația euristică, observația dirijată, studiul de caz.	2 ore (1, 2, 3, note de curs, documente juridice, texte normative)
12	Chestiunea prejudicială în dreptul Uniunii	Problematizarea, conversația euristică, observația dirijată, studiul de caz.	2 ore (1, 2, 3, note de curs, documente juridice, texte normative)
13	Acțiunea în anulare în dreptul Uniunii Europene. Excepția de nelegalitate	Problematizarea, conversația euristică, observația dirijată, studiul de caz.	2 ore (1, 2, 3, note de curs, documente juridice, texte normative)
14	Răspunderea statelor membre pentru încălcarea dreptului Uniunii Europene	Problematizarea, conversația euristică, observația dirijată, studiul de caz.	2 ore (1, 2, 3, note de curs, documente juridice, texte normative)

Bibliografie principală:

1. P. Craig, G. De Burca, *Dreptul Uniunii Europene*, Ed. Hamangiu, 2017
2. G. L. Ispas, D. Panc, *Drept instituțional al Uniunii Europene*, ed. a 2-a, Ed. Hamangiu, 2021
3. F. Gyula, *Drept instituțional al Uniunii Europene*, ed. a 2-a, Ed. Hamangiu, 2018

Bibliografie suplimentară:

1. R. Schütze, *European Union Law*, Oxford University Press, 2021
2. Paul Craig, Grainne de Búrca, *EU Law. Text, Cases, and Materials*, Seventh edition, Oxford University Press, 2020;
3. Francesco Martucci, *Droit de l'Union européenne*, 3-e édition, Dalloz, 2021
4. Alina Kaczorowska, *European Union Law*, Routledge, 2016
5. K. Lenaerts, *EU Procedural Law*, Oxford University Press, 2014.
6. **Accesul la dreptul UE:** <http://eur-lex.europa.eu/>
7. **Repertoriul legislației Uniunii Europene:** http://eur-lex.europa.eu/search.html?displayProfile=allRelAllConsDocProfile&qid=1491207221154&type=name&CC_1_CODED=01&name=browse-by:legislation-in-force&CC_2_CODED=0110
8. **Sintezele legislației UE:** <http://eur-lex.europa.eu/browse/summaries.html>
9. **Prezentare sistematică a jurisprudenței:** http://curia.europa.eu/jcms/jcms/Jo2_7046/ro/
10. Extrase din deciziile relevante ale Curții de Justiție a Uniunii Europene, care vor fi furnizate masteranzilor

9. Coroborarea conținutului disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

Cursul are un conținut practic, aducând instituțiile și dreptul Uniunii mai aproape de publicul român. Instituțiile sunt prezentate într-o viziune realistă, insistându-se asupra efectelor activității acestora asupra rezidenților din țara noastră și asupra modului în care reprezentanții noștri în instituțiile Uniunii, la toate nivelurile, pot influența decizia în aceste instituții. Normele Uniunii sunt studiate în relație cu normele naționale, din perspectiva unei interpretări și aplicări cât mai corecte. Prin studierea căilor de control jurisdicțional, masteranzii dobândesc competențe practice privind modul în care pot proteja în justiție drepturile subiective izvorâte din dreptul Uniunii.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere în nota finală (%)
10.4 Curs	Capacitate de asimilare și redare, Capacitate de analiză și sinteză	Examen scris	75
10.5 Seminar/ Laborator	Capacitate de analiză și sinteză	Participarea la dezbaterile de la seminar	25
10.6 Standard minim de performanță			
Cunoașterea instituțiilor Uniunii Europene, a izvoarelor de drept al Uniunii Europene, a relațiilor dintre ordinea juridică a Uniunii și ordinea juridică națională, a procedurilor de control jurisdicțional			

Data completării
16.09.2022

Titular de curs
**Lect. dr. Emanoil Corneliu
Mogîrzan**

Titular de seminar
Prof. dr. Alexandru Mariț

Data avizării în departament
23.09.2022

Director de departament
Lect. univ. dr. Olga Andreea Urda